

Sygnatura akt III C 1094/21

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2024 r.

**Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie**, w Wydziale III Cywilnym,

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SR Grzegorz Szacon

Protokolant: Sekr. sądowy Agnieszka Majewska

**po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2024 r., w S.,**

**na rozprawie,**

**sprawy z powództwa S. Z.,**

**przeciwko pozwanemu (...) Spółce Akcyjnej w S.,**

**o zapłatę**

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda S. Z. kwotę 1.503 złotych (jeden tysiąc pięćset trzy złote) wraz z liczonymi w stosunku rocznym odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 maja 2020 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda S. Z. kwotę 417,06 złotych (czteryście siedemnaście złotych sześć groszy), tytułem kosztów procesu wraz z liczonymi w stosunku rocznym odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 285,69 złotych (dwieście osiemdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy), tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa;

V. nakazuje ściągnąć od powoda S. Z. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 1.301,49 złotych (jeden tysiąc trzysta jeden złotych czterdzieści dziewięć groszy), tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sędzia SR Grzegorz Szacon

Sygn. akt III C 1094/21

## UZASADNIENIE

Powód - **S. Z.** wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, aby pozwany **(...) S.A. w S.** zapłacił na jego rzecz kwotę 8.025,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 15 maja 2020 r. do dnia zapłaty oraz z kosztami postępowania sądowego, w tym kosztami zastępstwa procesowego w wysokości określonej według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za czas po upływie

tygodnia od dnia doręczenia pozwanej nakazu zapłaty do dnia zapłaty powiększone o koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód przedstawił, że w dniu 8 kwietnia 2020 r. w S. doszło do zdarzenia, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki A. (...) o nr rej. (...) należący do poszkodowanego D. P.. Sprawca szkody w chwili zdarzenia objęty był ochroną ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanej spółce, stąd zgłoszenie ww. szkody nastąpiło bezpośrednio do pozwanej spółki. Umową cesji z dnia 10 kwietnia 2020 r. poszkodowany przeniósł na powoda prawo do dochodzenia wszelkich roszczeń związanych z ww. szkodą. W związku z uszkodzeniem powyższego pojazdu skutkującym koniecznością jego naprawy i przeprowadzeniem postępowania likwidacyjnego, poszkodowany został pozbawiony możliwości korzystania z niego. Z tej przyczyny poszkodowany zawarł z powodem w dniu 10 kwietnia 2020 r. umowę najmu pojazdu zastępczego z tej samej klasy segmentu, co pojazd uszkodzony w przedmiotowej kolizji, za dobową stawką najmu w wysokości 270,00 zł brutto. W okresie od 10 kwietnia 2020 r., czyli od dnia kolizji do 14 maja 2020 r. poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego, który był jej niezbędny m.in. celem dojazdu do pacy, do lekarza. W niniejszej sprawie, w związku z uszkodzeniami powstałymi w pojeździe R. B., wystąpiła szkoda częściowa. W dniu 12 maja 2020 r. pozwany wydał decyzję, na mocy której wypłaciła na rzecz powoda kwotę 8.124,31 zł tytułem odszkodowania za naprawę uszkodzonego pojazdu. Okoliczności powyższe uzasadniają okres wynajmu pojazdu zastępczego oraz przechowania uszkodzonego pojazdu, który trwał od daty zawarcia z powodem obu umów z w dniu 10 kwietnia 2020 r. do daty wypłaty przez pozwaną spółkę odszkodowania tytułem szkody częściowej w pojeździe poszkodowanego, do której zostały doliczone 2 dni organizacyjne. Wypłacona kwota tytułem kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu dała poszkodowanemu możliwość rozpoczęcia jego naprawy.

Strona powodowa wskazała, że pozwana spółka nieprawidłowo uznała, iż zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługiwał poszkodowanemu za okres dopiero od 3 dni od dnia zgłoszenia szkody. Już bowiem w dniu kolizji poszkodowany został pozbawiony możliwości korzystania ze swojego pojazdu. Okoliczność późniejszego zgłoszenia szkody do pozwanej spółki nie ma wpływu na ocenę zasadności okresu wynajmu pojazdu zastępczego. W okresie oczekiwana na wypłatę stosownego odszkodowania, uszkodzony pojazd wymagał przechowania na parking powoda, albowiem poszkodowany nie miał możliwości zabezpieczenia uszkodzonego pojazdu we własnym zakresie. Z uwagi na uszkodzenia przedmiotowego pojazdu wymagał on również holowania z miejsca kolizji, włącznie z załadunkiem i rozładunkiem, gdyż nie było możliwości dalszej eksploatacji przedmiotowego pojazdu. W dniu 1 maja 2020 r. powód wystawił fakturę numer (...) na kwotę: 1.080,00 zł tytułem przechowania uszkodzonego pojazdu, 858,00 zł tytułem holowania uszkodzonego pojazdu, włącznie z załadunkiem i rozładunkiem, 9.180,00 zł tytułem kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Powyższe okoliczności szkody nie są pomiędzy stronami sporne, albowiem pozwany jeszcze przed wytoczeniem powództwa uznał swoją odpowiedzialność za skutki powyższego zdarzenia, a tym samym roszczenie co do zasady i na podstawie własnej kalkulacji ustalił i wypłacił odszkodowanie w wysokości: 2.295,00 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego (redukując liczbę dni wynajmu do 17 oraz dobową stawkę najmu do 135 zł brutto), 90,00 zł tytułem kosztów przechowania uszkodzonego pojazdu i 708,00 zł tytułem kosztów holowania i 8.124,31 zł tytułem kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu.

Wypłacone przez pozwaną spółkę odszkodowanie w ocenie powoda zostało zaniżone, albowiem nie pokrywa rzeczywistego wydatku poniesionego przez poszkodowanego z tytułu ww. szkody majątkowej. Pismem z dnia 27 sierpnia 2020 r. powód wystosował do pozwanej pismo w przedmiocie dopłaty pozostałej kwoty odszkodowania oraz w przedmiocie polubownego zakończenia niniejszej sprawy. Pozwana pismem z dnia 1 października 2020 r. odmówiła dopłaty żądanej kwoty odszkodowania. W ten sposób powód podjął próbę pozasądowego rozwiązania niniejszego sporu w myśl regulacji art. 187 par. 1 pkt 3 kpc. Wobec ostatecznego stanowiska pozwanej w przedmiocie odmowy dopłaty na rzecz powoda żądanej w wezwaniu pozostałej kwoty odszkodowania, skierowanie niniejszego pozwu stało się konieczne i jest obecnie w pełni uzasadnione.

Wyjaśniając podstawę prawną niniejszego pozwu powód wskazał, iż zgodnie z art. 822 par. 1 i 4 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę

ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej (art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2013 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003, Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Do ustalenia wysokości świadczenia odszkodowawczego przy ubezpieczeniu OC komunikacyjnym zastosowanie znajduje zasada pełnego odszkodowania wyrażona w art. 361 par. 2 kc. Zgodnie z treścią tego przepisu obowiązek naprawienia szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Innymi słowy odszkodowanie nie może być wyższe, bądź niższe od poniesionej przez poszkodowanego szkody, gdyż ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego uszczerbku majątkowego. Zasadą jest, że naprawienie szkody polega na przywróceniu stanu poprzedniego, chyba że poszkodowany wybrał świadczenie polegające na zapłacie odpowiedniej sumy pieniężnej albo za świadczeniem w pieniądzu przemawiają szczególne okoliczności. Z zasady tej, wyrażonej w art. 363 par. 1 kc, wynika również, że w przypadku uszkodzenia rzeczy uniemożliwiającej przywrócenie jej do stanu poprzedniego, osoba odpowiedzialna za szkodę obowiązana jest zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem „utarta możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 par. 1 kc jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, w sytuacji jego uszkodzenia, bądź zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 września 2004 r., IV CK 672/03). Słusznie również wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, że „odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej”.

Na dochodzoną niniejszym pozwem kwotę składa się: kwota 990,00 zł tytułem kosztów przechowania uszkodzonego pojazdu wynikająca z faktury nr (...) pomniejszona o wypłatę w likwidacji w wysokości 90,00 zł, kwota 150 zł tytułem załadunku i rozładunku uszkodzonego pojazdu i holowania wynikająca z faktury nr (...) pomniejszona o wypłatę w likwidacji w wysokości 708,00 zł, kwota 6.885,00 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego, jako różnica pomiędzy uznaną i wypłaconą przez pozwaną kwotą 2.295,00 zł, a kwotą 9.180,00 zł wynikającą z faktury nr (...).

W kontekście żądania zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie powód stwierdził, że w myśl art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W niniejszej sprawie pozwana o wypadku dowiedziała się najpóźniej w dniu 14 kwietnia 2020 r., tj. w dniu zgłoszenia szkody przez powoda pozwane. Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie pozostawiają wątpliwości, że po otrzymaniu przez pozwaną zgłoszenia szkody, pozwana miała obowiązek ustalić w toku postępowania likwidacyjnego i wypłacić należne powodowi odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Termin wymagalności roszczeń odszkodowawczych powoda upłynął więc w dniu 14 maja 2020 r., a zatem od dnia 15 maja 2020 r. strona pozwana pozostawała w opóźnieniu ze spełnieniem należnego powodowi świadczenia.

**Pozwana** wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana przedstawiła, że w dniu 08.04.2020 r. miało miejsce zdarzenie drogowe w wyniku, którego uszkodzeniu uległ pojazd marki A. o nr rej. (...). Zgłoszenia szkody dokonano dnia 14.04.2020 r. Poszkodowany wynajął pojazd

zastępczy od powoda, za który „zapłacił” cesją praw do odszkodowania. Powód, będący stroną umowy najmu pojazdu nabył od poszkodowanego prawo do odszkodowania, na podstawie którego wystąpił z przedmiotowym pozwem. W toku likwidacji szkody powód rościł o wypłatę kwoty 9.180,00 zł brutto. Pozwana na mocy decyzji z dnia 21.05.2020 r. przyznała i wypłaciła odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości 2.295,00 zł brutto, uznając 17 dni najmu pojazdu zastępczego weryfikując dobową stawkę najmu pojazdu zastępczego do 135 zł brutto.

Wyliczenie wysokości odszkodowania za najem pojazdu zastępczego przez pozwaną jest zgodne z orzecnictwem Sądu Najwyższego, w szczególności uchwałą 7 sędziów z dnia 17 listopada 2001 r. sygn. akt. III CZP 5/11, gdzie sąd ten wskazał, że odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje wyłącznie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Kryteria te muszą być spełnione łącznie a zatem należy wykazać, iż wybrany przez poszkodowanego sposób zastąpienia uszkodzonego pojazdu byłby rozwiązaniem, na które zdecydowałby się także gdyby koszty te miał pokryć ze środków własnych. Pozwana wskazuje, iż w jej ocenie poszkodowany nie zdecydowałby się na najem pojazdu, gdyby miał pokryć jego koszty ze środków własnych. W niniejszej sprawie powód dochodzi odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego za pozostały okres. W ocenie pozwanej roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie. Zdaniem pozwanej koszty najmu pojazdu zastępczego przekraczające kwotę 2.295,00 zł brutto wypłaconą przez pozwaną z tego tytułu nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowo – skutkowym ze szkodą z dnia 08.04.2020 r. Poszkodowana zgodnie z obowiązkiem minimalizacji szkody oraz współpracy wierzyciela z dłużnikiem winna była dopełnić wszelkich kwestii by koszt ten ograniczyć. Sąd Najwyższy wskazał, że koszty je przewyższające nie pozostają w związku z daną szkodą. Pozwana informowała poszkodowanego o weryfikacji stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego w przypadku, jeśli poszkodowany zdecyduje się na najem pojazdu zastępczego od wypożyczalni niewspółpracującej z Pozwaną za wyższą dobową stawkę. Tym samym pozwana zweryfikowała stawkę dobową za najem pojazdu zastępczego z 270,00 zł brutto do 135,00 zł brutto, mając na względzie, że uszkodzony pojazd zaliczał się do pojazdów segmentu D.

Pozwana wskazała, że kwestionuje czas najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego. Zdaniem pozwanej został on bezpodstawnie wydłużony i przy prawidłowej organizacji naprawy oraz czynności związanych z likwidacją przedmiotowej szkody winien wynosić 17 dni. W trakcie prowadzonych czynności likwidacyjnych w przedmiotowej sprawie ustalono następujące zasadne okresy cząstkowe najmu pojazdu zastępczego: 3 dni od dnia zgłoszenia szkody do dnia oględzin; 7 dni od zgłoszenia dodatku do dnia drugich oględzin; 4 dni technologicznego czasu naprawy; 2 dni wolne od pracy; 1 dzień organizacyjny.

Technologiczny czas naprawy ustalono na podstawie kosztorysu sporządzonego przez Pozwaną. Czas ten weryfikowany jest poprzez zastosowanie współczynnika korekcyjnego rzeczywistego czasu pracy pracownika. (...) kosztorysowania, do których zalicza się ten wykorzystany w niniejszej sprawie uwzględniają wszelkie niezbędne operacje przewidziane / zaplanowane biorąc pod uwagę technologię naprawy pojazdu podaną przez producenta. Pozwana nadmieniła, iż prawo poszkodowanego do najmu pojazdu zastępczego nie ma charakteru absolutnego i rozpatrując roszczenia z tego tytułu zbadać należy szereg okoliczności w celu właściwego oszacowania ewentualnej szkody i jej rozmiaru. Zdaniem pozwanej niedopuszczalnym jest aby rozpoznawanie roszczeń związanych z najmem pojazdu zastępczego ograniczyć jedynie do wypłaty odszkodowania w wysokości wynikającej z przedstawionej faktury VAT, bez możliwości zbadania sprawy jako indywidualnego przypadku. Do takiego wniosku prowadziłoby uwzględnienie powództwa na podstawie dowodów przedłożonych Sądowi przez powoda. Poszkodowany nie może domagać od pozwanego ubezpieczyciela jakichkolwiek poniesionych oraz udokumentowanych za pomocą faktur VAT kosztów pozostających w związku z uszkodzeniem pojazdu, lecz tylko takich kosztów, które są niezbędne i ekonomicznie uzasadnione do naprawienia powstałej w majątku powoda szkody.

Pozwana zaznaczyła, że informowała poszkodowanego o możliwości organizacji najmu pojazdu zastępczego. Pozwana podniosła, że proponowała zorganizowanie pojazdu zastępczego oraz pouczyła, że jeśli poszkodowany zdecyduje się na najem pojazdu zastępczego we własnym zakresie stawka czynszu najmu będzie zweryfikowana do wysokości stawek firm współpracujących z pozwaną. Propozycja zorganizowania pojazdu zastępczego została złożona mailowo na adres e-mail podany w trakcie zgłaszania szkody: BIURO@ (...).PL. (...) należy, że poszkodowany upoważnił warsztat dokonujący naprawy pojazdu do reprezentowania go w trakcie postępowaniu likwidacyjnym, a zatem

złożenie oświadczenia woli wobec upoważnionego pracownika serwisu należy uznać za skuteczne także wobec poszkodowanego. Pozwana wskazała, że podmiot obsługujący szkodę po stronie upoważnionego serwisu zobowiązany był informację te przekazać poszkodowanemu i umożliwić mu podjęcie decyzji co do tego, z której propozycji chce skorzystać i pozwana nie może ponosić konsekwencji jego zaniechania w tym zakresie. Poszkodowany miał możliwość wynajęcia pojazdu po niższej cenie, ale z tej możliwości nie skorzystał. Poszkodowany zgodnie z art. 354 par. 2 kc ma obowiązek współdziałania w wykonaniu zobowiązania przez dłużnika, a przede wszystkim minimalizacji skutków powstałej szkody. Pozwana zwraca uwagę, że mogła zorganizować poszkodowanemu najem pojazdu zastępczego stawkę 135,00 zł. brutto za dobę. Zdaniem Pozwanej jest ona zatem zobowiązana do pokrycia kosztu najmu pojazdu zastępczego tylko do tej wysokości. Jeżeli bowiem poszkodowany miał możliwość wynająć pojazd zastępczy za niższą stawkę i na korzystniejszych warunkach (najem bezgotówkowy, pozwana zajmuje się organizacją, brak kaucji, brak opłat dodatkowych) winny z możliwości takiej skorzystać zgodnie z obowiązkiem minimalizacji szkody. W szczególności biorąc pod uwagę fakt, że nie wiązałoby się to z żadnymi niedogodnościami dla niego albowiem Pozwana zajmuje się organizacją całego procesu. Pozwana wskazuje, że wierzyciel zobowiązany jest współpracować z dłużnikiem przy wykonywaniu zobowiązania. Podkreślić należy przy tym, że stawka za jaką poszkodowana wynajęta pojazd u powoda jest sporo wyższa. Pozwana nie może ponosić konsekwencji nieracjonalnego zachowania poszkodowanego w tym zakresie. Jak wskazano wyżej najem pojazdu zastępczego winien być celowy i ekonomicznie uzasadniony tj. poszkodowany powinien postępować tak jakby dbał o własne interesy. Oczywistym jest, że poszkodowany wybrałby znacznie tańszą propozycję pozwanej gdyby za najem pojazdu miała zapłacić z własnych środków. Propozycja pozwanej oraz powoda różniła się ceną oraz dodatkowym kosztem podstawienia pojazdu zastępczego. Reasumując stwierdzić należy, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymaga jedynie rozważenia czy biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, w szczególności możliwość zorganizowania przez pozwaną najmu pojazdu zastępczego dla poszkodowanego po stawce dużo niższej niż u powoda, zasadnym jest obciążenie Pozwanej kosztami w wyższej wysokości skoro poszkodowany zobowiązany jest minimalizować wysokość szkody oraz współpracować z pozwaną przy likwidacji szkody i mając taką możliwość nie skorzystał z niej. Pozwana wychodząc naprzeciw prawom i potrzebom poszkodowanego zaproponowała bowiem najem pojazdu zastępczego u jednego ze swoich partnerów za atrakcyjną cenę a koszt takiego najmu zostałyby pokryty bezpośrednio przez pozwaną tzn. że najem miałby charakter bezgotówkowy tak jak najem u powoda a nadto także pozostałe warunki (poza ceną oraz obciążeniem dodatkowymi kosztami za podstawienie pojazdu zastępczego) byłyby identyczne. Jednym z asystorów organizujących najem pojazdów zastępczych dla poszkodowanych likwidujących szkody w (...) S.A. w S. jest (...) — (...) Sp. z o.o. w W., koncesjonowany przedstawiciel (...), świadczący usługi na terenie całej Polski. (...), podobnie jak pozostałe współpracujące z pozwaną podmioty, w cenie za dobę najmu pojazdu zapewnia m.in. takie usługi jak przygotowanie pojazdu do najmu, podstawienie i odbiór pojazdu, a także dopuszcza możliwość użytkowania pojazdu zastępczego poza granicami kraju. Współpracujące z pozwaną podmioty nie pobierają kaucji od najemców oraz nie ograniczają najmu poprzez stosowanie limitu kilometrów. Tylko w okresie od stycznia do września 2016 roku (...) zrealizował na zlecenie pozwanej (...) w szkodach likwidowanych z polisy OC sprawy. Kolejnym asystorem organizującym najem pojazdów zastępczych dla poszkodowanych likwidujących szkody w (...) S.A. w S. jest (...) Sp. z o.o. Podobnie jak pozostałe współpracujące z pozwaną podmioty, w cenie za dobę najmu pojazdu zapewnia m.in. takie usługi jak przygotowanie pojazdu do najmu, podstawienie i odbiór pojazdu, a także dopuszcza możliwość użytkowania pojazdu zastępczego poza granicami kraju. Współpracujące z pozwaną podmioty nie pobierają kaucji od najemców oraz nie ograniczają najmu poprzez stosowanie limitu kilometrów. Reasumując stwierdzić należy, że okoliczności sprawy są takie, że poszkodowany miał do wyboru dwie propozycje najmu pojazdu. Zdecydowała się na ofertę droższą wbrew obowiązkowi minimalizacji szkody i obowiązkowi współpracy wierzyciela z dłużnikiem. Konsekwencje tej decyzji nie mogą obciążać pozwanej. Postępowanie takie należy ocenić jako sprzeczne z art. 5 k.c. i nie zasługujące na ochronę prawną. Poszkodowany bowiem mimo, że pozwana proponowała mu najem pojazdu zastępczego w dniu zgłoszenia szkody, zdecydował się na znacznie droższą ofertę powoda.

Niewątpliwie z uwagi na stan pojazdu po zdarzeniu z dnia 08.04.2020 r. normalnym następstwem szkody w rozumieniu przepisu art. 361 SI k.c. była potrzeba jego holowania. Takie działanie znajduje pełne zrozumienie i takiego działania co do zasady pozwana nie kwestionuje. Pozwana uznała koszty związane z holowaniem pojazdu, weryfikując czynności związane z holowaniem pojazdu w zakresie stawki za kilometr, kosztów załadunku i rozładunku

pojazdu. Pozwana w związku z tym wypłaciła odszkodowanie w wysokości 708,00 zł brutto. Pozwana uznała koszty związane z holowaniem pojazdu, weryfikując czynności związane z holowaniem pojazdu w zakresie stawki za kilometr, kosztów załadunku i rozładunku pojazdu. Pozwana w związku z tym wypłaciła odszkodowanie w wysokości zł brutto uznając stawkę 5 zł netto za km holowania oraz 150 zł netto za załadunek i rozładunek. Zwrot kosztów za holowanie jest niezasadny w żądanej wysokości. Koszty holowania w kwocie 858,00 zł brutto nie są uzasadnione, a ich poniesienie nie pozostaje w normalnym związku przyczynowym z kolizją drogową z dnia 08.04.2020 r. Pozwana wskazała, że zgodne z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2011 r. (sygn. akt III CZP 5/11) nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów. Na dłużniku powinien w związku z tym ciążyć obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty ustala się uwzględniając okoliczności i miejsce zdarzenia. Pozwana pragnie podkreślić, że czynnikiem rzeczywiście determinującym wysokość stawek jest rynek. Gdy koszt holowania pokrywany jest przez zakład ubezpieczeń, właściciel pojazdu nie jest obciążany kosztami, a tym samym skutek wyboru firmy świadczącej tego typu usługi, o stawkach odbiegających od cen spotykanych na rynku lokalnym nie dotyka bezpośrednio poszkodowanego, od którego wymaga się, by dbał w identyczny sposób o interesy drugiej strony zobowiązania jak o swoje własne. Oznacza to, że w tego typu przypadkach działanie reguł rynkowych jest upośledzone i ustalona jednostronnie cena może nie odpowiadać rzeczywistym cenom za tego typu usługi. Koszty przewyższające stawki stosowane na rynku nie są wydatkami niezbędnymi i uzasadnionymi, tym samym nie są one objęte odpowiedzialnością zakładu ubezpieczeń. Należy również stwierdzić, iż uprawnienia poszkodowanego muszą podlegać pewnym ograniczeniom tzn. koszty wykonanych usług powinny podlegać odpowiedniej selekcji jak również weryfikacji na podstawie obiektywnych kryteriów. Od racjonalnie działającego poszkodowanego należy wymagać by dbał w identyczny sposób o interesy drugiej strony, co o swoje własne. W przedmiotowej sytuacji znaleźć może zastosowanie przepis art. 354 par. 2 Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym wierzyciel (poszkodowany) powinien współdziałać przy wykonywaniu zobowiązania przez dłużnika (zakład ubezpieczeń) w sposób zgodny z jego treścią, odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego. Akceptacja stawki za holowanie pojazdu w wyższej, niż średnie ceny tej usługi z danego regionu spowodowałyby znaczne powiększenie rozmiaru szkody, co stoi w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego i nie może obciążać zakładu ubezpieczeń. Pozwana stoi na stanowisku, że zrefundowany koszt holowania w rozpatrywanym przypadku pozwalał na wyeliminowanie negatywnych skutków szkody, a wypłacone w tym zakresie odszkodowanie pokrywa poniesione wydatki celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Niewątpliwie z uwagi na stan pojazdu po zdarzeniu z dnia 08.04.2020 r, normalnym następstwem szkody w rozumieniu przepisu art. 361 k.c. była potrzeba jego parkowania celem zabezpieczenia pojazdu i niepowiększenia rozmiaru szkody. Takie działanie znajduje pełne zrozumienie i co do zasady pozwana go nie kwestionuje. Pozwana uznała łącznie 3 dni parkowania i wypłaciła odszkodowanie w kwocie 90,00 zł brutto. Niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty ustala się uwzględniając okoliczności i miejsce zdarzenia. Czynnikiem rzeczywiście determinującym ceny usług jest rynek. Zgodnie z art. 354 par. 2 Kodeksu cywilnego, wierzyciel powinien współdziałać przy wykonywaniu zobowiązania przez dłużnika w sposób zgodny z jego treścią, odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego. Koszty usług przewyższające stawki stosowane na rynku nie są wydatkami niezbędnymi i uzasadnionymi, tym samym nie są one objęte odpowiedzialnością pozwanej. Akceptacja stawki za parkowanie pojazdu w wyższej niż średnie ceny tej usługi z danego regionu spowodowało znaczne powiększenie rozmiaru szkody, co stoi w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego i nie może obciążać pozwanej. Pozwana stoi na stanowisku, że zrefundowany koszt parkowania pojazdu rozpatrywany w niniejszym przypadku pozwalał na wyeliminowanie negatywnych skutków szkody a wypłacone w tym zakresie odszkodowanie pokrywa poniesione celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki. Poszkodowany obowiązany był dołożyć rozsądnych starań, aby nie powiększać rozmiaru szkody a więc zagospodarować uszkodzony pojazd lub podjąć decyzje o jego naprawie niezależnie od decyzji pozwanej. Bierne oczekiwanie na zapłatę odszkodowania, jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i nie może obciążać zakładu ubezpieczeń. Nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem

obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów. Na dłużniku powinien w związku z tym ciążyć obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. W tym stanie rzeczy sam fakt parkowania pojazdu nie powoduje uprawnienia do żądania zwrotu poniesionych kosztów. Konieczne jest wykazanie, że parking jest konieczny i ekonomicznie uzasadniony. Samo sporządzenie kalkulacji końcowej naprawy przez T. U. nie jest przyjęciem odpowiedzialności za szkodę i nie stanowi gwarancji zapłaty dla warsztatu wykonującego naprawę pojazdu w formie rozliczeń bezgotówkowych. Wcześniejsze rozpoczęcie naprawy pojazdu wymagałoby zawarcia umowy warunkowej poszkodowanego z warsztatem (zobowiązania się poszkodowanego do zapłaty w przypadku odmowy przyjęcia odpowiedzialności za szkodę przez T. U.) czego w okolicznościach sprawy nie było. Łączny uzasadniony czas przechowywania pojazdu na parkingu dla okoliczności sprawy, to:  $3+3+7+5+2 = 20$  dni. Przyjęta stawka dobowo przechowywania pojazdu na parkingu 30 zł/doba nie jest przedmiotem sporu. Łączny uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego dla okoliczności sprawy, to:  $3+7+5+2 = 17$  dni. Koszt holowania pojazdu z miejsca zdarzenia na parking. Koszy pomocy drogowej holowania uszkodzonych pojazdów na parking ustalane są indywidualnie w zależności od: rodzaju pojazdu, jego wielkości i masy (osobowy, van, bus) stopnia uszkodzenia pojazdu i trudności z za i wyładunkiem (oberwane lub uszkodzone koło, uszkodzone zawieszenie, zablokowane drzwi, konieczność wyciągania z rowu, pobocza), miejsca zdarzenia (miasto centrum, peryferie, poza miastem) - długości trasy holowania.

Analiza zdarzenia drogowego i uszkodzeń pojazdu w sprawie wskazała, że pojazd uszkodzony uderzony był w części przedniej, nie stwierdzono oberwania kół ani uszkodzeń zawieszenia przedniego, nie wyciągano pojazdu z rowu i pobocza. Brak istotnych utrudnień w załadunku uszkodzonego pojazdu. Pojazd miał masę własną 1635 kg. Do załadunku i holowania pojazdu niezbędna była laweta podstawowa o ładowności 1500-1800 kg. Analiza cenników holowania firm pomocy drogowej dla miast wielkości jak S. wykazała, że dla wskazanych okoliczności uzasadnione koszty usługi holowania wynosiły: dla rozliczeń gotówkowych 250 zł netto — koszt usługi holowania z dojazdem do 10 km, z za i wyładunkiem (ryczałt miejski) 50% - dodatek nocny i 50% - dodatek za pracę w weekendy b/ dla rozliczeń bezgotówkowych.  $H_b = 1,1 \times H_g = 250 \times 1,1 = 275$  zł netto plus 50% - dodatek nocny i 50% - dodatek za pracę w weekendy. Dla holowań na lawecie samochodów osobowych poza miasto stosowano dopłaty kilometrowe w przedziale 24 zł/km. Pojazd uszkodzony A. (...) w kolizji z dnia 08.04.2020r. nie posiadał uszkodzeń podwoziowych kół, zawiesznień, układu kierowniczego i nie wymagał wykonywania dodatkowych poza standardowych czynności załadunku i rozładunku na lawecie. Do transportu wymagana była typowa laweta o ładowności 1500-1800 kg (masa własna pojazdu 1625 kg). Wyliczenie uzasadnionego kosztu usługi holowania w okolicznościach ustalono w zakresie: 275 zł ryczałt miejski (ryczałt większości firm pomocy drogowej obejmuje transport oraz za i wyładunek pojazdu bez dodatkowych opłat dla wskazanego zakresu szkody) 265,68 zł dopłata za wyjazd poza miasto 72 km  $\times 3$  zł/km  $\times 1,23$ .  $275 + 265,68 = 540,68$  zł. Należy wskazać, że holowanie pojazdu na parking poza miasto S. było w ogóle nieuzasadnione w okolicznościach sprawy (pojazd uszkodzony z rejestracją miasta S. ZS 453KC - uszkodzony zamieszkały w S.) niepotrzebnie powiększało rozmiar szkody. Przyznane odszkodowanie przez T.U. w wysokości 708 zł rekompensowało koszty holowania z nawiązką. Czas od uzgodnienia zakresu naprawy i przyjęcia odpowiedzialności za szkodę do daty zakończenia naprawy jest czasem warsztatu i nie może być podstawą do zaliczania go w poczet uzasadnionych kosztów parkowania (przechowywania pojazdu w okresie naprawy). Ustalenia szczegółowe dla uznania okresu parkowania uszkodzonego pojazdu w rozpatrywanej szkodzie. W rozpatrywanej sprawie (szkodzie) poszkodowany zlecił firmie zewnętrznej kompleksową obsługę reprezentowania go w procesie likwidacji szkody do czasu przekazania pojazdu do naprawy. Usługa obejmowała: holowanie uszkodzonego pojazdu na parking strzeżony, zlecenie szkody do towarzystwa ubezpieczeniowego, organizację pojazdu zastępczego, organizację wykonani oględzin podstawowych przez rzeczoznawcę T.U., organizację wykonania oględzin dodatkowych (o ile będą potrzebne), przechowywanie pojazdu na parkingu strzeżonym do czasu przekazania pojazdu do warsztatu (czasu uzgodnienia zakresu szkody i przyjęcia odpowiedzialności T.U. za szkodę). Wbrew twierdzeniom pełnomocnika pozwanej sprawa nie dotyczy przechowywania pojazdu przez warsztat w okresie naprawy pojazdu, a uzasadnionego czasu przechowywania pojazdu w części procesu likwidacji szkody przed przekazaniem pojazdu do warsztatu przez stronę trzecią (pośrednik organizacyjny reprezentujący poszkodowanego). Cały okres części procesu likwidacji szkody i działania podejmowane przez powoda (pośrednik organizacyjny reprezentujący poszkodowanego) i towarzystwo

ubezpieczeniowe został przez biegłego zweryfikowany w zakresie uzasadnionego okresu przechowywania pojazdu na parkingu przed przekazaniem go do naprawy w warsztacie (opinia główna z dnia 28.02.2023 r. - k. 83-85). Roszczenia powoda w zakresie uzasadnionego okresu przechowania pojazdu uszkodzonego zostały skorygowane z 36 dni do 20 dni.

**Sąd ustalił - opierając się na niżej wskazanych dowodach - następujący stan faktyczny:**

W dniu 8 kwietnia 2020 r. w S. doszło do zdarzenia, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki A. (...), o nr rej. (...) należący do poszkodowanego D. P..

Sprawca szkody w chwili zdarzenia objęty był ochroną ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A.,

Umową cesji z dnia 10 kwietnia 2020 r. poszkodowany przeniósł na S. Z. prawo do dochodzenia wszelkich roszczeń związanych ze szkodą.

**Dowód:**

- umowa przelewu wierzytelności – k. 18;
- dyspozycja wypłaty – k. 19;
- zeznanie powoda S. Z. – k. 74.

Poszkodowany zawarł z S. Z. w dniu 10 kwietnia 2020 r. umowę najmu pojazdu zastępczego tej samej klasy, co pojazd uszkodzony w kolizji. Dobowa stawka najmu została ustalona w wysokości 270 zł brutto. W okresie od 10 kwietnia 2020 r. (dzień kolizji) do 14 maja 2020 r. poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego. Używał go do celów dojazdów do pacy i do lekarza.

Pojazd w celu naprawy był holowany do warsztatu do P.. Odległość wynosiła 82 kilometry.

W sprawie wystąpiła szkoda częściowa. W dniu 12 maja 2020 r. ubezpieczyciel wydał decyzję, na mocy której wypłacił na kwotę 8.124,31 zł, tytułem odszkodowania za naprawę uszkodzonego pojazdu.

Do czasu naprawy poszkodowany doliczył jeszcze dwa dni na cele organizacyjne. Z uwagi na uszkodzenia przedmiotowego pojazdu wymagał on również holowania z miejsca kolizji. W dniu 1 maja 2020 r. S. Z. wystawił fakturę numer (...) na kwotę: 1.080,00 zł, tytułem przechowania uszkodzonego pojazdu, 858,00 zł, z tytułu holowania, włącznie z załadunkiem i rozładunkiem. Ponadto faktura obejmowała kwotę 9.180,00 zł, tytułem kosztów wynajmu pojazdu zastępczego.

Ubezpieczyciel w sporządzonej kalkulacji ustalił i wypłacił odszkodowanie w wysokości: 2.295 zł, tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego. Ubezpieczyciel zredukował liczbę dni wynajmu do 17 oraz i dobową stawkę najmu do 135 zł brutto. Ponadto przyznał 90,00 zł, tytułem kosztów przechowania uszkodzonego pojazdu i 708 zł, tytułem kosztów holowania oraz 8.124,31 zł, tytułem kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu.

**Dowód:**

- umowa najmu pojazdu zastępczego – k. 21 – 23;
- protokół zdawczo-odbiorczy – k. 24 i 25;
- oświadczenie – k. 26;
- umowa o holowanie pojazdu – k. 27 - 28;



- umowa o przechowanie pojazdu – k. 29 - 30;
- faktura VAT – k. 31;
- oświadczenie – k. 32;
- decyzja odszkodowawcza – k. 33 – 35;
- potwierdzenie przelewu – k. 36 i k. 37;
- zeznanie powoda S. Z. – k. 74.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2020 r. S. Z. wystosował do ubezpieczyciela pismo w przedmiocie dopłaty pozostałej kwoty odszkodowania oraz w przedmiocie polubownego zakończenia niniejszej sprawy.

***Dowód:***

- wezwanie do zapłaty – k. 38.
- zeznanie powoda S. Z. – k. 74.

Czas przechowania pojazdu poszkodowanego na parkingu strzeżonym w okresie przed naprawą wynosił 20 dni. Stawka dobową wynosiła 30 złotych.

Czas najmu pojazdu zastępczego wynosić mógł 17 dni. Wykonawca naprawy niezasadnie przedłużał czas naprawy przez opóźnione zgłoszenie szkody o 3 dni i czas na wykonanie dodatkowych oględzin o 14 dni. Średnia stawka najmu pojazdu na miejscowym rynku motoryzacyjnym to 194 złote.

Koszt holowania składał się z: 1) ryczałtu miejskiego w wysokości 275 złotych i 2) dopłaty za wyjazd poza strefę miejską – 265,68 złotych. Łącznie dawało to 540,68 złotych.

***Dowód:***

- opinia z załącznikami biegłego z zakresu (...) – k. 85 – 110.
- uzupełniająca opinia z załącznikami biegłego z zakresu (...) – k. 130 – 136.

**Sąd zważył, co następuje:**

Powództwo okazało się częściowo uzasadnione.

W kwestii zakresu szkody i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego, tj. przepisy art. 361 § 2 k.c. oraz art. 363 k.c. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych. W myśl przepisu art. 822 § 1 i 2 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (§ 1). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2). Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c.). Zaś poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 822 § 4 k.c.).

W toku procesu niekwestionowanym było, iż sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego ubezpieczyciela. Strona pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności za szkodę powstałą w pojeździe i wypłaciła odszkodowanie.

Przepis art. 361 § 2 k.c. obrazuje zasadę pełnego odszkodowania i jednocześnie statuuje obowiązek odszkodowawczy w zakresie dwóch postaci szkody: straty (*damnum emergens*) i utraconych korzyści (*lucrum cessans*). Zgodnie z założeniem "teorii różnicy" (metody dyferencyjnej), że szkodę ujmuje się jako różnicę między dwoma stanami majątku poszkodowanego, przedmiotem porównania jest stan rzeczywisty, tak jak przedstawia się po wystąpieniu zdarzenia szkodzącego oraz hipotetyczny, czyli taki, który by istniał bez zakłócenia wywołanego tym zdarzeniem.

Ogólne reguły odnoszące się do sposobów naprawienia szkody wyznacza art. 363 § 1 k.c., zgodnie z którym co do zasady powinno to nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź też przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Możliwość naprawienia szkody w postaci przywrócenia stanu poprzedniego została przez ustawodawcę ograniczona, gdyż poszkodowany nie może jej żądać, gdy przywrócenie stanu poprzedniego jest niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty. W literaturze przyjmuje się, że w warunkach gospodarki rynkowej pieniężna postać odszkodowania zwykle wystarczająco zaspokaja interesy poszkodowanego, umożliwiając mu np. nabycie zastępczych dóbr i usług, ale także podjęcie decyzji co do odmiennego wykorzystania uzyskanych środków. Przepis art. 822 § 1 k.c. modyfikuje normę wynikającą z art. 363 § 1 k.c. tylko w ten sposób, że roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego przekształca w roszczenie o zapłatę kosztów restytucji. Powstanie tego roszczenia, a tym samym zakres odszkodowania, nie zależą od tego, czy poszkodowany dokonał restytucji i czy w ogóle ma taki zamiar (Wyrok SN z 16 grudnia 2021 r., III CZP 66/20, LEX nr 3440561).

Odnosnie najmu pojazdu zastępczego stwierdzić należało, że poszkodowany mógł być najemcą przez 17 dni. Strona pozwana uznała krótszy okres najmu za zasadny. W ocenie Sądu materiał dowodowy sprawy dał podstawy do ustalenia, że odszkodowanie wypłacone tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego nie odpowiadało wysokości poniesionej z tego tytułu szkody i winno być ustalone przy uwzględnieniu okresu 17 dni - zgodnie z ustaleniami biegłego, który stwierdził, że okres technicznego czasu naprawy obejmował: 3 dni na wykonanie oględzin pojazdu, 7 dni czas na dodatkowe oględziny, 5 dni czasu oczekiwania na decyzję ubezpieczyciela i 2 dni organizacyjne.

Mając powyższe na uwadze Sąd ustalił jako uzasadniony okres 17 dni najmu pojazdu zastępczego, ponieważ był to czas, w którym poszkodowany faktycznie nie mógł korzystać ze swojego pojazdu, który był mu niezbędny do załatwiania spraw życia codziennego, a przy tym niemożność korzystania z własnego pojazdu nie była przez niego w żaden sposób zawiniona, lecz wynikała jedynie z konieczności upływu czasu niezbędnego do przywrócenia samochodu do stanu sprzed szkody. W ocenie Sądu stawka wskazana w umowie najmu pojazdu nie była wygórowana. W odniesieniu do sporządzonej w sprawie opinii biegłego uznać należało, że w warunkach rynku lokalnego określana jest najczęściej cena dziennego (dobowego) najmu samochodu, która z zasady zależna jest od wielkości (klasy) pojazdu, liczby dni wynajmu, limitu przebiegu dziennego, doubezpieczenia, liczby użytkowników (kierowców), formy płatności, itp. Biegły określił wysokość stawki wynajmu auta zastępczego odpowiadającego pojazdowi wynajmowanemu i uszkodzonemu na rynku lokalnym w okresie zaistnienia szkody, z uwzględnieniem warunków wynikających z umowy zawartej przez powoda na czas nieokreślony z poszkodowanym, w której określono wynajem w ramach bezgotówkowego rozliczenia, nielimitowanym przebiegiem pojazdu z pełnym ubezpieczeniem OC i AC oraz zniesionym udziałem własnym w szkodach.

Sąd nie podziela przy tym zapatrywania strony pozwanej, iż poszkodowany winien skorzystać z oferty zawarcia umowy najmu za pośrednictwem ubezpieczyciela. W ocenie Sądu nie można od poszkodowanego przy ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i w warunkach wolnorynkowych, wymagać skorzystania wyłącznie z oferty najmu od partnerów ubezpieczyciela lub też poszukiwania oferty dostępnej jedynie dla zakładów ubezpieczeń na ponadstandardowych warunkach, szczególnie, gdy pojazd zastępczy jest niezbędny do realizacji podstawowych aktywności życiowych. Dokonując wyboru w tym zakresie poszkodowany może bowiem kierować się różnymi kryteriami, w tym: zaufaniem do konkretnego podmiotu lub poszczególnymi postanowieniami umowy najmu. Zgodnie z zasadą pełnej rekompensaty szkody poszkodowany jest uprawniony do żądania odszkodowania

obejmującego straty, które poniósł i korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Skoro skutkiem wypadku komunikacyjnego z udziałem poszkodowanego jest uszkodzenie pojazdu mechanicznego uniemożliwiający poszkodowanemu korzystanie z niego, uszczerbkiem w jego majątku są koszty najmu pojazdu zastępczego. Stanowisko to znalazło potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 6 stycznia 1999 r. Sąd Najwyższy stwierdził, iż między faktem uszkodzenia w wyniku wypadku samochodu używanego przez poszkodowanego, a faktem wynajęcia przez poszkodowanego innego samochodu i poniesienia kosztów z tego tytułu istnieje normalny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 k.c. Odnosząc się natomiast do kwestii związku przyczynowego, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2000 r. wskazał, że odpowiedzialność dłużnika dotyczy tylko skutków typowych. Typowy jest skutek, jaki daje się przewidzieć w zwykłym porządku rzeczy, taki, o którym na podstawie zasad doświadczenia życiowego wiadomo, że jest charakterystyczny dla danej przyczyny jako normalny rezultat określonego zjawiska. W praktyce sądowej przyjmuje się, że ponoszenie kosztów najmu pojazdu zastępczego pozostaje w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym. W doktrynie powszechny jest pogląd, iż pozbawienie możliwości korzystania z przedmiotów majątkowych stanowi szczególnie rodzaj szkody majątkowej, zwłaszcza wówczas, gdy dany przedmiot zaspokaja potrzeby, które mogą być zaspokojone zastępczo w drodze odpłatnego skorzystania z cudzej usługi lub najmu przedmiotu zastępczego. Ponadto wyrażany jest pogląd, że w razie utraty możliwości korzystania z pojazdu szkoda obejmuje koszt wynajęcia pojazdu równorzędnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd należało przyjąć – na podstawie dobrze udokumentowanej opinii biegłego – że strona pozwana powinna pokryć dodatkowo koszty najmu pojazdu obejmujące jego zasadny czas w wymiarze 17 dni. Stawka czynszu wskazana przez biegłego to 194 złote. Daje to 3.298 złotych. Wyplacono 2.295 złotych, a więc do zasądzenia pozostaje różnica w kwocie 1.003 złote.

Nadto pozwany powinien dopłacić do odszkodowania z tytułu przechowania pojazdu kwotę 500 złotych (600 złotych należne przy czynszu w wysokości 30 złotych przez 20 dni – pomniejszone o odszkodowanie wypłacone).

W przedmiocie holowania pojazdu uszkodzonego wskazać należy, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie (zniszczenie) pojazdu mechanicznego obejmuje też wydatki na holowanie uszkodzonego samochodu do zakładu naprawczego. Zwrotowi mogą jednak podlegać tylko wydatki rzeczywiście poniesione na takie holowanie. Biegły uznał, że wypłacona kwota 708 złotych z tego tytułu w pełni rekompensuje koszty holowania pojazdu. Stawki przyjęte przez powoda mieszczą się w średnich stawkach obowiązujących na lokalnym rynku i uprawnione jest zbilansowanie ich z wypłaconym odszkodowaniem.

Nie są zasadne osobne koszty załadunku i rozładunku pojazdu. Jest to czynność w oczywisty sposób związana z awaryjnym przeniesieniem pojazdu z czynnego pasa drogi i nie ma podstaw do jej wyodrębniania w cenniku usługi. Taki zabieg niezasadnie powiększa koszty likwidacji szkody.

W sumie powód nie otrzymał odszkodowania w zakresie kwoty 1.503 złote i zasądzono ją w punkcie I-szym wyroku.

Roszczenie o odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego znajduje swoje oparcie w treści art. 359 § 1 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia. Ubezpieczyciel, stosownie do treści przepisu art. 817 § 1 k.c., obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, a jeśli tego nie czyni, popada w opóźnienie uzasadniające naliczenie odsetek ustawowych od należnej wierzycielowi sumy. Świadczenie ubezpieczyciela ma zatem charakter terminowy, a spełnienie świadczenia w terminie późniejszym niż wynikający z art. 817 k.c. może być usprawiedliwione jedynie wówczas, gdy ubezpieczyciel wykaże

istnienie przeszkód w postaci niemożliwości wyjaśnienia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia, mimo działań podejmowanych z wymaganą od niego starannością profesjonalisty, według standardu, którego reguły wyznaczane są przez prawo ubezpieczeniowe. W niniejszej sprawie takich przeszkód nie można stwierdzić. Odsetki ustalono od daty wskazanej na spełnienie świadczenia przez pozwanego.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 par. 1 i 3 k.p.c. Powód poniósł koszty procesu w łącznej kwocie 2.317 złotych, na którą składa się opłata od pozwu w kwocie 500 złotych i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 1.800 złotych. Nadto opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych. Zważywszy, że żądanie pozwu zostało uwzględnione w zakresie kwoty stanowiącej 18% dochodzonego roszczenia, pozwanemu należy się zwrot poniesionych kosztów w takim samym stosunku, tj. kwota 417,06 złote (2.317 zł x 18%).

Należności sądowe wynikające z opinii biegłego zostały zasądzone w proporcji do wygranego procesu. Współczynnik 18% do 82% daje kwoty, jakimi ostatecznie obciążono odpowiednio obie strony procesu w punkcie IV-tym i V-tym.

Wobec powyższego orzeczono, jak w formule sentencji przedmiotowego wyroku.

Sędzia Grzegorz Szacoń